

2020-12-10 ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΗΤΣΙΟΥ ΙΛΙΑΔΑ Β1 Β2

ΜΑΘΗΜΑ: ΙΛΙΑΔΑ

ΤΜΗΜΑΤΑ : Β1 ΚΑΙ Β2

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΗΤΣΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΑΣ ΣΑΣ ΣΤΕΛΝΩ:

1. ΕΝΑ ΕΓΓΡΑΦΟ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΤΙΧΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΟΥΜΕ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΣΤΙΧ. 189-245 ΑΠΟ ΤΗΝ Α ΡΑΨΩΔΙΑ.

2. ΕΝΑ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΘΑ ΑΝΕΒΕΙ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΕΔΜΟΔΟ !!

Ομήρου, *Λιάδα*
ραψωδία Α (στ. 189-245)

- Ο Αχιλλέας έτοιμος να σκοτώσει τον Αγαμέμνονα (στ. 189-193)
 - άμφιταλαντεύεται να λειτουργήσει αυθόρμητα και να ικανοποιήσει το πάθος του ή να ελέγξει την οργή του και να υποχωρήσει
 - Στην πάλη ανάμεσα στο συναίσθημα και στη λογική ισχυρότερο αποδεικνύεται το συναίσθημα (αν σκοτώσει τον Αγαμέμνονα περισσώνει την αξιοπρέπειά του και καταξιώνεται ως ήρωας)
- Η επιφάνεια της Αθηνάς
 - Η εξέλιξη της υπόθεσης φεύγει από τα χέρια των ανθρώπων και περνάει στα χέρια των θεών, συγκεκριμένα της Ήρας (ως εντολοδότριας) και της Αθηνάς (ως εκτελεστικού οργάνου)
 - Ο Αχιλλέας έχει πείσει για τον ηρωισμό του. Το ότι δε πραγματοποιεί το φονικό οφείλεται όχι σε δειλία, αλλά στην ανάγκη να υπακούσει στη θεϊκή εντολή.
 - Αποσοβείται το κακό και η υπόθεση οδηγείται προς την κατεύθυνση που έχει σχεδιάσει ο ποιητής.
 - Με την επιφάνεια της Αθηνάς εξυπηρετείται ο σχεδιασμός του ποιητή για την πλοκή του έργου, αλλά έχει και αισθητικό αποτέλεσμα, καθώς αποτελεί μια ενδιαφέρουσα εικόνα μέσα στη μονοτονία του σκηνικού της συνέλευσης των Αχαιών.
- Η αντίδραση και ο λόγος του Αχιλλέα (στ. 200-206)
 - Ο Αχιλλέας αντιμετωπίζει την Αθηνά με οικείο τρόπο
 - ο Αχιλλέας πρόσωπό αγαπητό στους θεούς
 - Οι δύο ερωτήσεις του Αχιλλέα ισοδυναμούν με προτάσεις κρίσης και εκφράζουν το παράπονο του Αχιλλέα.
 - Η δήλωση του Αχιλλέα ότι ο Αγαμέμνονας θα πληρώσει με τη ζωή του
 - ο ποιητής επιμένει να ενισχύσει την ηρωική διάσταση της προσωπικότητας του Αχιλλέα
- Η συμβουλή και οι υποσχέσεις της Αθηνάς (στ. 207-215)
 - Δηλώνει το σκοπό της παρουσίας της
 - Τονίζει ότι εκτελεί την εντολή της Ήρας → επισημότητα, δέσμευση
 - Υποδεικνύει στον Αχιλλέα αυτό που πρέπει να κάνει
 - Συμβουλή για εκτόνωση
 - Προοικονομία → μελλοντική δικαίωση του ήρωα
 - Υπόδειξη για αυτοσυγκράτηση και υπακοή
- Υπακοή του Αχιλλέα – Αποχώρηση της Αθηνάς (στ. 216-223)
 - Ο Αχιλλέας δεν αφήνει κανένα περιθώριο αντίρρησης ή διαμαρτυρίας (άλλωστε οι θεοί ανταποκρίνονται στις επικλήσεις αυτών που ακολουθούν τις εντολές τους) (στ. 218-219)
 - στ 219: γνωμικό περιχρυσωμένο
 - Η λογική απορία «Τι έκαναν οι άλλοι Αχαιοί, όσο ο Αχιλλέας συνομιλούσε με την Αθηνά;» δεν έχει θέση στο μυθικό χώρο των επών και γενικά της τέχνης.
- Νέο υβριστικό ξέσπασμα του Αχιλλέα εναντίον του Αγαμέμνονα (στ. 224-233)
 - Ο Αχιλλέας στα μάτια των συμπολεμιστών του παραμένει εκτεθειμένος, ως ηττημένος, στην ανταπαράθεση με τον Αγαμέμνονα.
 - Προσπαθεί να ισοζυγιάσει τις απώλειες από την υποχώρησή του, εκτομίζοντας βαριές βρισιές και κατηγορίες ενάντια στον Αγαμέμνονα.
 - Η Αθηνά είναι «αθώρητη».
 - Στο νέο ξέσπασμά του ο Αχιλλέας φθάνει στην υπερβολή
 - προσπαθεί να αναπληρώσει με αυτό την ικανοποίηση που θα έπαιρνε, σκοτώνοντας τον Αγαμέμνονα.
 - Η σιωπή και η παθητική στάση των άλλων αρχηγών ερμηνεύονται από τον Αχιλλέα ως συνενοχή. Η επισήμανσή της από τον Αχιλλέα (στ. 232) αποτελεί στοιχείο προοικονομίας (στο μέλλον κι αυτός θα αδιαφορεί για την τύχη των Αχαιών).

- Ο όρκος του Αχιλλέα - Οι προβλέψεις του (στ. 234-245)
- Ο Αχιλλέας γεμάτος αυτοπεποίθηση και βασισμένος στην υπόσχεση της θεάς, δίνει επίσημα μπροστά σε όλους «μέγαν όρκον».
- Ο Αχιλλέας ορκίζεται στο ραβδί του → σχήμα του αδύνατου (στον Όμηρο, όπως και στα δημοτικά μας τραγούδια, όταν θέλουμε να δηλώσουμε ότι κάτι δεν πρόκειται να γίνει με κανέναν τρόπο, το αντιπαραβάλλουμε με πράγματα ανέφικτα, όπως είναι λόγου χάρι η παραβίαση της φυσικής τάξης)
- Η απόφαση του Αχιλλέα παρουσιάζεται τελεσιδική.
- Η Αθηνά επηρέασε τον Αχιλλέα, ώστε να ενεργήσει μέσα από το πρίσμα της λογικής. Όμως η ευθύνη των ανθρώπων για τις πράξεις τους εξακολουθεί να υπάρχει, παρόλες τις επεμβάσεις των θεών.
- Στ. 241-245: προοικονομία

- Διακόμανση συναισθημάτων Αχιλλέα
Οργή → απόφαση για άμεση εκδίκηση
Ευσέβεια - υπακοή στην Αθηνά
Προσβλητικός προς τον Αγαμέμνονα
Όρκος → πικρία - αγανάκτηση

- Τυπικά επίθετα

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1) Ποιο είναι το δίλημμα που αντιμετωπίζει ο Αχιλλέας;
- Ποιος είναι ο σκοπός της παρουσίας της Αθηνάς, τι υποδεικνύει αυτή στον Αχιλλέα και τι προδίδει με το τέλος;
- Πώς χαρακτηρίζει ο Αχιλλέας τον Αγαμέμνονα στο υβρεσλόγιό του;
- Ποιο είναι το νόημα των στίχων 231-232;
- Τι οργίζεται ο Αχιλλέας; Πού ορκίζεται και γιατί;
- Τι ψεφτεί με το "σχήμα του αδύνατου";
- Χαρακτηρισμός - ευκείδητητα Αχιλλέα.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Ομήρου Ιλιάδα, ραψωδία Α, στίχοι 189 – 245
Επέμβαση της Αθηνάς – Ο όρκος του Αχιλλέα

1. Να απαντήσετε με συντομία στις ερωτήσεις :
- A. Ποιο δίλημμα αντιμετωπίζει ο Αχιλλέας;
 Β. Γιατί η Αθηνά εμφανίζεται ως «από μηχανής θεός»;
 Γ. Γιατί ο Αχιλλέας υπακούει στις υποδείξεις της Αθηνάς;
 Δ. Ποιο είναι το νόημα του όρκου του Αχιλλέα;

2. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με αυτά της στήλης Β.

Α	Β
1. κατέβηκε ουρανόθεν η Αθηνά ... του εστήθη οπίσω κι έπιασε τα ολόξανθα μαλλιά του, σ' εκείνον μόνον φανερή και αθώρητη στους άλλους.	α. σχήμα του αδυνάτου
2. ναι, μα το σκήπτρο τούτ' όπου κλαδί δεν βγάζ' ή φύλλα, καθώς αφήκε τον κορμόν στα όρη εκεί που εκόπη, και δεν θ' αναχλωράνει, αφού τα φύλλα και το φλούδι γύρω του ελέπισε ο χαλκός	β. γνωμικό
3. όπου υπακούει στους θεούς κι αυτοί τον εισακούουν	γ. προοικονομία
	δ. επιφάνεια
4. θ' αποζητήσουν οι Αχαιοί μια μέρα τον Πηλείδη όλοι και συ περίλυπος την δύναμιν δεν θα χεις να τους βοηθείς, όταν πολλούς θα στρώσει χάμω η λόγχη του ανθρωποφόνου Έκτορος και σε θα τρώγει ο πόνος	

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τυπικά επίθετα και να εξηγήσετε το ρόλο των στερεότυπων επιθέτων στην επική ποίηση.

4. Να χαρακτηρίσετε τον Αχιλλέα σύμφωνα με τα λόγια και τις πράξεις του. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο.

John Flaxman, Η επέμβαση της Αθηνάς

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ – ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΑ